

מסכת נדרים דף יא:יב.

• בעי רמי בר חמא (דף יא:...)...

הרי עלי כבשר זבחי שלמים לאחר זריקת דמים, מהו?	
ודאי אם אמר בלשון זה, בהיתרא קא מתפיס, ומותר,	
שהרי אחר זריקת דם, אין על בשר השלמים איסור אכילה, דכתיב "ודם זבחיך ישפך", והדר "והבשר תאכל",	
אלא דשאלת הגמרא היא כגון שהיו מונחים לפניו בשר זבחי שלמים לאחר זריקת דמים, וככר של לחם,	
ואמר זה הלחם כזה הבשר, מאי,	
באיסורו שהיה קודם זריקת דמים, ואסור,	או בהיתרא (בדהשתא) קא מתפיס, בבשר שלמים שלאחר זריקת דמים, ומותר?

• דברי הר"ן לענין בהיתרא קא מתפיס (דף יא:יב).

ואיכא דקשיא ליה, אפילו לצד של היתירא קמתפיס, ומותר,	
אכתי ליתסר, דהא אסור לטמאים מחמת נדרו, ותו אקשי הא איכא חזוה ושוק שאסור לזרים מחמת נדרו?	
וכתב הר"ן לדידי לא קשיא, דאי מחמת נדרו, ראוי היה שיהא אסור לכל,	
דהוא הא אקדשיה ואסריה אכולי עלמא,	
אלא דלבתר זריקת דמים פקע ליה נדרא,	
ואסורא דטמאים ודחזוה ושוק לזרים, לאו משום נדרא הוא,	
דאי הכי, היה אסור לכל,	
אלא איסורא הוא דרמי רחמנא עליה,	
והיינו טעמא נמי דמתפיס בתרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים,	
ומתפיס בבכור לאחר זריקת דמים, לא מיתסר, כדמוכך בסוגיין בסמוך, אע"ג דאסיירי לזרים,	
משום דכיון דשרי לכהנים, אסוריה לאו מחמת נדריה הוא, שאילו כן היה אסור לכל,	
אלא אסורא הוא דרמי רחמנא עליה, וכי מתפיס ביה, בדבר אסור קמתפיס,	
והיינו טעמא נמי דמתפיס בחלת אהרן ובתרומתו מותר,	
דאיסורא לאו משום נדריה הוא, אלא משום גזירת הכתוב הוא	

מסכת נדרים דף יב.

• אמר רבא, תא שמע נותר ופגול, והא נותר....

תנן במשנתינו האומר נותר עלי ככר זה, או פגול עלי ככר זה, אסור,	
והא נותר ופגול לאחר זריקת דמים הוא, דאיסור נדריה פקע ליה בזריקת דם ** , ואפילו הכי תנן דאסור, אלמא בעיקרו קמתפיס, וחל הנדר?	
אין ראייה מכאן, דלעולם י"ל בשאלה שלנו בבשר קרבן שלמים לאחר זריקת דם, שבהיתרא קמתפיס, ולא חל הנדר,	
אלא דכאן מיירי בנותר של עולה, דאפילו תמצא לומר דבדהשתא קמתפיס, ולא בעיקרו, אכתי נדריה לא פקע, דהא עולה אסורה אפילו לאחר זריקה, ואסור, וא"כ אין ראייה דמעיקרו קמתפיס	
קושית הגמרא - אם כן, ליתני בבשר עולה, אי אמרת בשלמא דלאו בעולה קמיירי, נקט נותר לאשמועינן דבעיקרו קמתפיס, אלא אי אמרת דבעולה מיירי, מאי רבותיה דנותר, אכתי נדריה לא פקע, ואי הכי, ליתני בשר עולה? ***	תירוצי הגמרא - לא מיבעיא קאמר, לא מיבעיא בשר עולה, שחל הנדר, דהא בקרבן, שהוא אסור משום נדר קמתפיס, אלא אפילו במתפיס בנותר (ופגול) דעולה, הנדר חל, דסד"א שמתפיס באסור נותר (או פגול), והוה ליה כמתפיס בדבר אסור ולא חל הנדר, ואינה אסור, קמ"ל שהנדר אינו מתפיס באסור נותר או באסור פגול, אלא בבשר הקרבן שנפסל בנותר או פגול, וכיון שבשר קרבן עולה אינו נאכל, לא פקע ממנו האסור שמחמת הנדר
** אית דלא גרסי פגול, שהרי מכיון שנתפגל, אין זריקתו מתירתו, אלא מנותר קפריך	
*** ולפי מה שפירש הר"ן במשנתינו דבנותר ופגול לא בעי ר' יהודה כ"ף הדמיון, בדין הוא דלישני ליה דלהכי תנא נותר ופגול ולא תנא בבשר עולה, לאשמועינן דבהני אפילו בלא כ"ף הדמיון מתסר, אלא דעדיפא מיניה שני ליה	

מסכת נדרים דף יב.

• מיתבי...

(זה דתני מיתבי, עיין ברא"ש שגרס ת"ש, דאין זו קשיא, אלא ראייה לשאלת רמי בר חמא, ועיין שם)

איזהו איסור האמור בתורה,**אמר הריני שלא אוכל בשר ושלא אשתה יין כיום שמת בו אביו, כיום שמת בו רבו,****כיום שנהרג גדליה בן אחיקם, כיום שראיתי ירושלים בחורבנה,****ואמר שמואל, והוא שנודר באותו היום,****קס"ד שנדר ביום שמת באותו יום שמת אביו שלא יאכל בשר ביום שמת בו גדליה,****ועכשיו מתפיס יום אחר כאותו יום, זכיון דנדר במעיקרא, ה"ל השתא מתפיס בדבר הנדור****ומשמע ליה להש"ס דבהכי עסקינן,****דאמר יהא יום זה עלי כיום אחד בשבת ראשון של ניסן,****דאי באומר בפירוש יום זה כיום שמת בו אביו, פשיטא דמיתסר,****אלא ודאי באומר יום זה עלי כאחד בשבת ראשון של ניסן,****וקמ"ל דאע"ג דאיכא למימר בהיתרא קמתפיס,****כיון שהוא עמוד באותו יום שהוא למנין חדשים כיום שמת בו אביו,****ומתפיס ואמר יהא יום זה כאחד בשבת, בעיקרו מתפיס ואסור****היכי דמי, לאו כגון שאומר ביום אחד בשבת****שהוא ביום שמת בו אביו למנין חדשים,****כגון שאמר ביום אחד בשבת ראשון של ניסן,****יהא יום זה עלי כיום אחד בשבת ראשון של ניסן,****ואע"ג דאיכא טובא חד בשבת דהיתרא,****וקתני אסור,****שמע מינה בעיקרו קמתפיס,****אין ראייה מכאן, דלעולם י"ל בשאלה שלנו בבשר קרבן שלמים לאחר זריקת דם, שבהיתרא קמתפיס, ולא חל הנדר,****ודשמואל, הכי אתמר דאמר שמואל והוא שנודר ובא מאותו היום ואילך,****כלומר שכל ימי אחד בשבת שעברו עליו שהן כיום שמת בו אביו, נאסרו עליו בנדר,****וכיון שכן לא מצית למגמר מהכא האי דינא, ולומר דהך רבותא אשמועינן, דהא הכא ליכא יומי דהיתרא כלל ******** כתב הר"ן והך סוגיא קטוע היא, דלא פירש הש"ס, א"כ מאי אתא לאשמועינן,****אלא סמך ליה אסוגיין דריש פרק שבועות שנים בתרא,****דאמרינן התם יום שנהרג בו גדליה בן אחיקם אצטריכא ליה,****ומקשינן הא נמי פשיטא, ותירץ הגמרא****דמהו דתימא כיון דאפילו לא נדר, אסור מדרבנן,****כי נדר נמי, לא חייל נדרא, ולא מתפיס בנדר הוא, קמ"ל****אי נמי, סברה הך סוגיא****דאע"ג דלא דמי לקרבן****שאסור לכל,****דהא לא אסור אלא לדידיה,****אפילו הכי מתפיס בדבר הנדור מיקרי****וממסקנא דסוגיין דשבועות, שמעינן לנודר מגבינה של נכרים, וסתם יין, ושמונו של גיד,****והתפיס בהן, דמתפיס בנדר הוי, ואסור**

מסכת נדרים דף יב

• אמר רבינא, ת"ש...

כחלת אהרן וכתרומתו, מותר,	
הא כתרומת לחמי תודה, חלה אחת שהיה נוטל מכל עשר חלות של כל מין שבה, ונותן לכהן, אסור, זהוה ליה מתפיס בדבר הנדור,	
והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים היא,	
דכיון דלחמי תודה לא שרו באכילה עד לאחר זריקה, למה יתרמו אותן קודם לכן,	
ומדקתני אסור, ש"מ דבעיקרן קמתפיס	
אינה ראייה, דלעולם י"ל דבדהשתא קמתפיס,	
ודייק הכי, כחלת אהרן ותרומתו, מותר, הא כתרומת הלשכה, אסור	
(תרומת הלשכה היינו שתורמין ממעות הלשכה, וממלאין שלש קופות)	
קושית הגמרא - ולענין תרומת לחמי תודה, מאי אמרת, דמותר, דבדהשתא קמתפיס,	
א"כ ליתני תרומת לחמי תודה מותר, וכ"ש תרומתו, והויא רבנא טפי משום דמעיקרא נאסרה תרומת לחמי תודה בנדר?	
תירוץ הגמרא - (הא קמ"ל)	ואיבעית אימא תרומת לחמי תודה נמי קודם זריקת דמים הוא,
דתרומת לחמי תודה תרומתו היא,	כלומר דמשכחת לה שנתרמו קודם זריקת דמים,
כלומר בכלל "וכתרומתו" דקתני היא,	ומשום הכי לא פסיקא ליה למתני כתרומת לחמי תודה דמותר,
משום דהויא כתרומה	דאיכא גוונא דמתסר כשנתרמו קודם זריקת דמים,
לגבי זרים	וכגון דאפרשינהו בלישה **
** בדין הוא דלישני ליה דאפרשינהו לאחר אפייתן קודם זריקת דמים, שהרי אפייתן היתה קודמת אפילו לשחיטת הזבח,	
דהא אמרינן במנחות שאם נשחט הזבח קודם שיקרמו פני כולו, לא קדש,	
אלא כיון דמייתי ראייה מדרב טובי דמצי להפריש קודם זריקה,	
ודרב טובי מיירי בדאפרשינהו בלישיהו, נקט נמי הכא דאפרשינהו בלישיהו	

• וכי הא דאמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל...

לחמי תודה שאפאן בארבעה מיני חלות, יצא,	
ואע"ג דכתיב "ארבעים", דהא הוה ארבעה מינין, חמץ חלה רקיקין ורבוכה, ועשר לכל מין ומין,	
היינו למצוה לכתחילה	
קושית הגמרא - והא בעי למשקל תרומה, וכי תימא דשקיל חדא ריפתא על כולה,	
ליכא למימר הכי, דתנן אחד מכל קרבן שלא יטול מקרבן על חבריו, אלא יטול מכל מין ומין,	
וילפינן מגז"ש דאחד מעשר קאמר	
וכי תימא דשקיל פרוסה מכל חד וחד,	
ליכא למימר הכי, דתנן והקריב אחד מכל קרבן, שלא יטול פרוסה?	
תירוץ הגמרא - אלא דאפרשינהו בלישה, דשקל חדא מחמץ, וחדא מן חלות, וחדא מן רקיקין, וחדא מן רבוכה,	
שעשה עשר חלות מכל מין, ואחר שהפרישן אחד מכל מין, לש תשעה של כל מין, ועשה אחת מכל תשע ותשע	

מסכת נדרים דף יב:

• לימא כתנאי...

הרי עלי כבכור, רבי יעקב אסור, ורבי יהודה מתיר,	
היכי דמי, אי נימא לפני זריקת דמים, שאמר כן בפירוש **, מאי טעמא דמאן דשרי,	
ואי אמר בפירוש לאחר זריקת דמים, מאי טעמא דמאן דאסר,	
אלא לאו דמונח בשר בכור קמיה, ומונח בשר אחרת גביה, ואמר זה כזה, ותנאי היא,	
רבי יעקב סבר בעיקרו קמתפיס, ולכן אסור	ורבי יהודה סבר בדהשתא (בדהיתרא) קמתפיס, ולכן מותר
** כתב הר"ן בדין הוא דהוה מצוי לאקשוויי אי באומר הרי עלי כבכור סתמא, מאי טעמא דמאן דשרי,	
דאפילו אי אמרינן דבהיתרא קמתפיס, כל שאומר סתם, בעיקרו קמתפיס,	
דהא תנן במתניתין חטאת, תודה, שלמים, אסור,	
ולא דייקין מינה בסוגיין דבעיקרו מתפיס,	
אלא איידי דבעי למימר אי לאחר זריקת דמים, מ"ט דמאן דאסר, נקט נמי אי לפני זריקת דמים, מ"ט דמאן דשרי, אבל ה"ה דסתמא נמי קשיא	

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website),
or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.